

INSTITUTI I KURRIKULËS DHE I TRAJNIMIT

**PROGRAMET E KURRIKULËS ME ZGJEDHJE TË DETYRUAR TË
GJIMNAZIT**

FUSHA: GJUHË E HUAJ

LËNDA: GJUHË GJERMANE

KODI: 3.4.11.Z

PROGRAMI I LËNDËS GJUHË GJERMANE

PËR KLASËN E 11^{të}

TIRANË, DHJETOR 2009

Programi i gjuhës gjermane për klasën e 11^{të} është një dokument zyrtar dhe ka për qëllim të arrijë dhe të realizojë standardet e mësimdhënies, mësim-nxënies dhe vlerësimit të nxënësit në nivelin gjuhësor A2+ sipas Kuadrit të Përbashkët Evropian të Referencave për gjuhët.

Ky program synon njohjen e mëtejshme të gjuhës gjermane duke e përgatitur nxënësin për studimet e mëtejshme si dhe për tregun e punës brenda dhe jashtë vendit

Programi i klasës së 11^{të} për gjuhën gjermane lëndë me zgjedhje, siguron ndërthurjen e njohurive të përftuara gjatë këtij programi me dijet e marra në lëndët e tjera, p.sh.: histori, gjeografi, biologji etj.. Kjo ndërthurje ndër-lëndore i shërben formimit të përgjithshëm të nxënësve dhe bëhet në mënyrë të studiuar e të kujdesshme, duke qenë se njohuritë e tyre në gjuhë nuk janë ende të konsoliduara mirë.

Programi i klasës së 11^{të} për gjuhën gjermane lëndë me zgjedhje siguron zhvillimin e personalitetit të nxënës/it,-es jo vetëm nëpërmjet gjuhës dhe kulturës gjermane, por edhe nëpërmjet marrjes së përgjegjësisë në procesin e të nxënimit në gjuhën e huaj.

1. SYNIMI I LËNDËS

Programi i gjuhës gjermane me zgjedhje për klasën e njëmbëdhjetë synon që nxënësi:

- të thellojë njohuritë dhe shprehjet gjuhësore duke zhvilluar të katër shprehjet, përkatësisht të dëgjuarit, të lexuarit, të folurit e të shkruarit,
- të ndërjegjësojë nxënësit për kulturën gjermane duke i aftësuar ata të reagojnë ndaj dallimeve ndërmjet kulturave të dy gjuhëve;
- të trajtohen dhe të mësohen njohuritë gjuhësore e kulturore duke i bërë lehtësisht të përdorshme në kontekste të caktuara kuptimore dhe praktike të jetës së përditshme.
- të zhvillojë më tej aftësitë komunikuese dhe përdorimin e njohurive gjuhësore në situatat praktike të jetës së përditshme duke realizuar një komunikim të thjeshtë, në lidhje me fushat me përparësi.

2. OBJEKTIVA TË PËRGJITHSHËM

Objektivat e përgjithshëm përcaktohen e detajohen sipas katër aftësive gjuhësore, fushave tematike dhe akteve të komunikimit. Ata janë të rëndësishëm për organizimin e procesit mësimor dhe vlerësohen nga mësuesi e vetë nxënësit. Parashtrimi i objektivave mundëson pavarësinë e nxënësve në procesin e nxënies.

Programi i klasës së 11^{të} për gjuhën gjermane si lëndë me zgjedhje synon të pasqyrojë dhe të ndërthurë njohuritë e saj me lëndët e tjera, duke zhvilluar tek nxënësi:

- shkathhtësinë dhe saktësinë me shkrim dhe me gojë;
- aftësinë për të lidhur situatat gjuhësore të krijuara në klasë me ato të jetës reale;
- aftësinë për të bërë dallimet ndërmjet kulturave të ndryshme.

3. OBJEKTIVA

a) Objektiva sipas standardit në komunikim

Përshkrimi: Standardi në këtë fushë pasuron dijet e përgjithshme të nxënës/it,-es dhe e përgatit atë emocionalisht për një përballje reale me gjuhën dhe kulturën

Objektivat e standardeve në këtë fushë krijojnë bazat e gjuhës, të cilat shihen si domosdoshmëri për një komunikim me një standard të lartë gjuhësor.

Kjo e bën nxënës/in,-en aktor/e të drejtpërdrejtë të realitetit komunikues dhe, duke e njohur me arritjet, e nxit atë për të këmbëngulur më shumë në studim. Ka rëndësi ky standard se është shumë përcaktues për ecurinë dhe motivimin e mëtejshëm të nxënës/it,-es në etapat më të përparuara të studimit.

	Objektiva
Komunikimi	<p>Në fund të klasës së 11te nxënës/i,-ja aftësohet:</p> <ul style="list-style-type: none">• të lexojë e të kuptojë njoftime të thjeshta me natyrë ekonomike;• të japë dhe të kërkojë të dhëna për një adresë apo vend;• të tregojë për ngjarje të kaluara;• të përshkruajë një send;• të përshkruajë pamjen e jashtme të dikujt;• të flasë për pushimet;• të kuptojë përgjigjet që lidhen me prenotime, me porosi në restorant;• të kërkojë të blejë një biletë;• të kuptojë këshilla;• të bëjë krahasime.
Veprimtaritë e komunikimit	<p>Në fund të klasës së 11te nxënës/i,-ja aftësohet:</p> <ul style="list-style-type: none">• të miratojë; të reagojë; të kundërshtojë;• të kërkojë e të japë leje;• të urojë;• të shprehë keqardhje dhe dëshira;• të falë dhe të kërkojë falje;• të nxisë;• të shprehë pëlqime dhe mospëlqime;• të tregojë, ... <p>..... për përvoja të ndryshme në situata të jetës së përditshme, si: festa, mbrëmje, takime, ditëlindje, treg, shërbime, udhëtime, veprimtari sportive etj.</p>

b) Objektiva sipas standardit në kulturë.

Përshkrimi: Duke u mbështetur në njohuritë e mëparshme, nxënës/i,-ja i/e klasës së 11te zgjeron njohuritë për elementet bazë të kulturës dhe i mishëron ato në mënyrën e

prezantimit, përshkrimit, modelin e fillimit të të treguarit të përvojës, të marrjes së fjalës, të dhënies së një këshille apo mendimi.

	Objektivat
Kultura	<p>Në fund të klasës së 11te nxënës/i,-ja aftësohet:</p> <ul style="list-style-type: none"> • të paraqesë përvojën e vet me fjali të thjeshta; • të dallojë e të kuptojë thelbin e njoftimeve dhe publicitetin e shkurtër; • të japë të dhëna për vendndodhjen apo drejtimin për diku; • të flasë për motin; • të porositë në një restorant, të pyesë për një pjatë që nuk e njeh, të prenotojë një tavolinë, një dhomë, një biletë udhëtimi; • të japë këshilla të thjeshta.

c) Objektivat sipas standardit në formimin gjuhësor

Përshkrimi: Objektivat e standardit në këtë fushë e aftësojnë nxënës/in,-en të prodhojë elemente gjuhësore që i përkasin nivelit A2. Nëpërmjet situatave të ndryshme ligjërimore, nxënës/i,-ja nxitet të praktikojë struktura gramatikore të gjuhës gjermane, si dhe të kuptojë lidhjen e përdorimit të saktë të tyre. Këtu vihet theksi në përpunimin e njohurive gramatikore të përfuara në nivelin e mëparshëm gjuhësorë, në dhënien e strukturave të reja gjuhësore, si dhe në përdorimin e tyre në situata më të ndërlikuara

Standardi në:	Objektiva
Elementet gramatikore	<p>Në fund të klasës së 11te nxënës/i,-ja aftësohet:</p> <ul style="list-style-type: none"> • të dallojë; • të zgjedhë; • të shkruajë; • të tregojë; • të komunikojë; • të riprodhojë, • të përdorë; • të përshkruajë <p>foljen në kohën e tashme, të shkruar dhe të ardhme, formën veprorë, ligjëratën e drejtë, lidhëzat, rendin e fjalëve në fjali, mbiemrat dhe format e tyre, etj</p> <p>Më poshtë ofrohen disa forma dhe struktura gramatikore rekomanduese për këtë nivel:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Dativergänzug • Bewertungen mit Dativ • Infinitiv mit zu • Passiv Präsens

	<ul style="list-style-type: none"> • Deklination der Adjektive • Unregelmäßige Komparativformen • Reflexive Verben • Verben mit Präpositionalergänzung • Präpositionalpronomen als Ergänzung • Präteritum der schwachen und einiger starken Verben • Relativsätze • Nebensätze mit <i>weil, wenn, dass,</i> • Finalsätze mit <i>um.. zu</i> und <i>damit</i> • Das Mittelfeld die Stellung der Satzglieder
--	--

4. OBJEKTIVAT SIPAS AFTËSIVE GJUHËSORE

Aftësia	Objektiva
Të folurit	<p>Në fund të klasës së 11te nxënës/i,-ja aftësohet:</p> <ul style="list-style-type: none"> - të ndjekë biseda mbi tema të njohura dhe informacion faktik; - të ndjekë pa vështirësi një ligjëratë të shqiptuar qartë, që i drejtohet atij/asaj në një bisedë të përditshme, me ndihmën e përsëritjes së disa fjalëve e shprehjeve; - të identifikojë qëndrimet e folësve kur diskutohet për tema të njohura (shkolla, familja dhe koha e lirë) dhe përdoret gjuha standarde; - të marrë pjesë në biseda për të paraqitur veten a dikë tjetër, duke përdorur shprehje të thjeshta për të përshëndetur apo për të marrë leje; - të përcjellë me shkrim dhe me gojë lajmërimet, mesazhe, slogane reklamuese me gjuhë të thjeshtë, por standarde; - të vendos një lidhje midis asaj që i është thënë më parë dhe të dhënave të reja; - të marrë pjesë për të treguar përvoja të kaluara.
Të lexuarit	<p>Në fund të klasës së 11te nxënës/i,-ja aftësohet:</p> <ul style="list-style-type: none"> - të kuptojë tekste faktike jo shumë të vështira që lidhen me interesat e tij/saj; - të kuptojë letra personale ku shprehen ndjenja e emocione (efekte stili (stilistikore)); - të kuptojë artikuj shtypi që lidhen me jetën e përditshme dhe tema të njohura; - të identifikojë ndarjen e tekstit në hyrje, zhvillim e konkluzione; - të përzgjedhë informacionin e duhur;

	<ul style="list-style-type: none"> - të identifikojë idenë kryesore nga një material i dhënë në gjuhë standarde
Të shkruarit	<p>Në fund të klasës së 11te nxënës/i,-ja aftësohet:</p> <ul style="list-style-type: none"> - të shkruajë letra me përshtypje mbi përvoja personale (pushime, udhëtime etj.); - të shkruajë mesazhe dhe udhëzime shpjeguese për të afërmit, miqtë etj. (zyrtare, miqësore, konfidenciale, normale etj.); - të shkruajë fundin (të përfundojë) e një tregimi të hapur; - të kërkojë me shkrim informacionin e duhur për shërbime të ndryshme, duke paraqitur kërkesat e tij specifike për këtë shërbim; - të përshkruajë përmbledhtas dëshirat, ëndrrat, ambiciet dhe planet për të ardhmen; - të shkruajë raporte të shkurtra rreth një situatë të caktuar, duke parashtruar mendimet e tij/saj pro dhe kundër; - të shkruajë tekste të ndryshme, disi (relativisht) të gjata, koherente, mbi tema të njohura dhe me interes për të.
Të dëgjuarit	<p>Në fund të klasës së 11te nxënës/i,-ja:</p> <ul style="list-style-type: none"> - të ndjekë pa vështirësi një ligjëratë të shqiptuar qartë, që i drejtohet atij/asaj në një bisedë të përditshme, me ndihmën e përsëritjes së disa fjalëve e shprehjeve; - të identifikojë qëndrimet e folësve në diskutime për tema të njohura lidhur me shkollën, familjen dhe kohën e lirë, kur gjuha është e qartë dhe standarde; - të kuptojë në mënyrë globale edhe biseda me tema të panjohura, me kusht që të bëhen pyetje sqaruese; - të kuptojë biseda mbi tema të njohura dhe informacion faktik; - të kuptojë lajmërimi, mesazhe, slogane reklamash kur përdoret gjuhë standarde.

5. KËRKESA TË GJUHËS GJERMANE NDAJ LËNDËVE TË TJERA

Mësimi i gjuhës gjermane ka një nga synimet e tij përforcimin dhe zgjerimin e njohurive gjuhësore.

Integrimi ndër-lëndor është një element i rëndësishëm mbi të cilin mbështetet programi lëndor i gjuhës gjermane për klasën e 11te.

Synimi është aftësimi i nxënësit në përdorimin e njohurive gjuhësore, duke theksuar katër aftësitë (shprehitë) bazë: të folurit, të shkruarit, të lexuarit, të dëgjuarit.

Lëndët me të cilat mund të ndërveprojë gjuha gjermane janë:

gjeografia, njohuritë e së cilës mund të japin informacion, p.sh.: për vendet turistike në Gjermani, Zvicër, Austri, Lichtenstein duke lehtësuar kuptimin e temave mbi

turizmin, zakonet turistike, kulturën e pushimeve apo të kohës së lirë, parapëlqimet, shijet që lidhen me to etj.

sociologjia, e cila mund të lehtësojë kuptimin e dokeve, zakoneve, vlerave shoqërore të një populli të huaj që kushtëzohen nga një kontekst shoqëror dhe një realitet i ndryshëm nga i yni. Vetë njohja e gjuhës së huaj dhe e një kulture të huaj kultivon tek nxënës/i,-ja ndjenja të tolerancës, pranimi të diversitetit etj., që lidhen ngushtë me zbatimin e të drejtave të njeriut dhe edukimin qytetar.

historia, e cila me ngjarje dhe fakte të rëndësishme mund të ndihmojë në formimin kulturor e intelektual të nxënës/it,-es, njohjen e vlerave historiko-shoqërore të popullit gjerman, personaliteteve të shquara, ngjarjeve të mëdha historike etj.

6. KËRKESA PËR ZBATIMIN E PROGRAMIT

Programi i gjuhës gjermane për klasën e 11^{të} është një dokument zyrtar, si pjesë e tërësisë së dokumenteve zyrtare për lëndën e gjuhës gjermane dhe duhet të zbatohet nga mësues/it,-et, autor/ët,-et e teksteve etj.

Siç është përmendur dhe më lart, dokumentet e tjera kryesore janë:

- ✓ Kuadri i Përbashkët Evropian i Referencave për Gjuhët e Huaja;
- ✓ Kurrikula Kombëtare e Gjuhëve Moderne për Arsimin Publik Parauniversitar;
- ✓ Standartet e arritjes.

Programi i klasës së 11^{të} orienton gjithë procesin e mësimdhënies e të nxënies së gjuhës gjermane në nivelin A2+

Për të siguruar përdorimin sa më të mirë të programit, është e vlefshme njohja me dokumentet e lartpërmendura.

Te korniza kurikulare vëmendje e veçantë i duhet kushtuar:

- ✓ synimeve të përgjithshme të kurrikulës së gjimnazit;
- ✓ synimeve të linjave ndërkurrikulare;
- ✓ vlerësimi të nxënësit me notë;
- ✓ parimeve të mësimdhënies/mësimnxënies.

Është shumë e rëndësishme njohja dhe përvetësimi i programeve lëndore të lëndës së gjuhës gjermane për klasat paraardhëse dhe klasën pasardhëse.

Gjithashtu, përdoruesve të këtyre dokumenteve u lind nevoja të njohin standartet e të gjitha fushave të tjera të nxënies dhe të gjitha programet lëndore të të njëjtit vit.

Orët mësimore

Sasia e orëve mësimore për çdo linjë është rekomanduese. Përdoruesit e programit duhet të respektojnë sasinë e orëve vjetore të lëndës, por janë të lirë të ndryshojnë me 10% (shtesë ose pakësim) orët e rekomanduara për secilën linjë. Kjo do të thotë se mësues/i,-ja mund të vendosë të përparojë më ngadalë, kur vë re se nxënësit e tij/saj hasin vështirësi të veçanta në përmbushjen e objektivave të kapitullit, por mund të ecë më shpejt, kur nxënësit e tij/saj demonstrojnë një përvetësim të kënaqshëm.

Në programin e lëndës së gjuhës gjermane afërsisht **70%** e orëve mësimore totale janë për shtjellimin e njohurive të reja lëndore dhe **30%** e tyre janë për përpunimin e njohurive (gjatë vitit dhe në fund të vitit shkollor).

Shpërndarja e orëve mësimore

Gjuha gjermane për klasën e 11te zhvillohet me 2 orë mësimore në javë (36 javë x 2 orë = 72 orë vjetore) dhe shpërndarja e orëve të planifikuara është dhënë më poshtë. Mësues/i,-ja është i/e lirë të bëjë kombinimin e tyre brenda një kapitulli ose një njësie mësimore, pavarësisht renditjes në tabelën e shpërndarjes së orëve.

Komunikimi dhe formimi kulturor zë 55 orë, të cilat do të ndahen në 30 orë mësimore për kulturën dhe komunikimin (70% e orëve, që përbëjnë 21 orë, do të shpenzohen për trajtimin e lëndës së re dhe pjesa tjetër, 9 orë, për përpunimin e njohurive) dhe 25 orë për aktet dhe funksionet e komunikimit (18 orë mësimore ose 70% e tyre do të shpenzohen për njohuritë e reja dhe 7 orë për përpunimin e njohurive).

Formimi gjuhësor zë 17 orë, në të cilat mësues/i,-ja shtjellon në bashkëveprim me nxënësit njohuri gramatikore dhe ushtrime gjuhësore gramatikore e leksikore (nga të cilat 70% e tyre, që përbëjnë 12 orë mësimore, do të shfrytëzohen për trajtimin e strukturave të reja, kurse 30% e tyre, që përbëjnë 5 orë, do të shërbejnë për rimarrjen, përpunimin dhe përforcimin e tyre).

Realizimi i orëve të përgjithshme (72 orë në vit) është sa i detyrueshëm, aq edhe elastik. Është i detyrueshëm sepse duhen zhvilluar të gjitha orët e planifikuara deri në fund të vitit shkollor, është elastik sepse shpërndarja përgjatë vitit dhe mbushja me material mësimor është kompetencë e mësues/it,-es të gjuhës gjermane. P.sh.: 10% e orëve sipas fushave tematike, mësues/i,-ja është i/e lirë t'i përdorë si brenda një fushe për shtesë, ashtu edhe t'i transferojë te një fushë tjetër në varësi të nevojave të nxënësve.

Sugjerohet që përmbajtja mësimore e lëndës së gjuhës gjermane për klasën e 11te me zgjedhje të realizohet përmes fushave tematike, jo detyruese, të cilat gjejnë pasqyrim në tema si më poshtë: Shokët, Personaliteti, Komuniteti, Udhëtimet, Figurat historike, Shkrimtarët, Artistët, Trupi dhe shëndeti, Sportet, Ushqimet dhe ushqyerja, Gjeografia e gjuhës, Mënyra e jetesës, Profesionet, Blerjet e ndryshme, Shpikësit dhe shpikjet, Teknologjia.

Përpunimi i njohurive

Përpunimi i njohurive përmban:

- përsëritjen brenda një moduli (konceptet themelore);
- testimin e njohurive bazë;
- integrimin e njohurive të reja të një moduli me njohuritë e moduleve pararendëse;
- integrimin e njohurive të reja me njohuritë e lëndëve të tjera (edhe pse ky integrim do të përshkojë zhvillimin e çdo ore mësimi, gjatë përpunimit i duhet kushtuar kohë e veçantë);
- përsëritjen vjetore (pavarësisht nga ndarja në fusha tematike ose në module, lënda duhet parë si një e tërë);
- testimin vjetor (nuk është i detyruar).

Në orët mësimore që i përkasin përpunimit të njohurive dhe aftësive, mësues/i,-ja zhvillon edhe tema me nismën e tij/saj ose me kërkesën e vetë nxënësve. Këto tema mund të pikënisen nga ngjarje aktuale ose thjesht nga kureshtja e nxënësve.

Gjatë përpunimit të njohurive duhet t'i kushtohet vëmendje dhe kohë e posaçme kultivimit të:

- aftësive të përgjithshme, si p.sh.: të komunikimit, të zgjedhjes së informacionit, të menduarit kritik dhe krijues;
- aftësive të posaçme lëndore, si p.sh.: të dëgjuarit, të lexuarit, të folurit, të shkruarit;
- formimit të qëndrimeve, si p.sh.: qëndrimi etiko-social, si dhe qëndrimi gjatë punës në grupe të vogla.

Gjatë përpunimit të njohurive, nxënësve duhet t'u jepet mundësia të punojnë detyra tematike nga jeta e përditshme, projekte kurrikulare etj.

Rishqyrtimi vjetor, i cili bën pjesë në përpunimin e lëndës, synon të nxjerrë në pah dhe të përforcojë konceptet dhe metodat e kësaj lënde.

Programi me zgjedhje i klasës së 11te orienton gjithë procesin e mësimdhënies e të mësimnxënies së gjuhës gjermane në nivelin A2+.

Mësues/i,-ja është i/e lirë të përdorë një larmi metodash e strategjish të mësimdhënies/mësimnxënies për t'ua përshtatur nevojave të nxënësve në klasa të ndryshme. Ai /ajo i kombinon këto metoda gjatë procesit mësimor dhe i përshtat ato në bazë të zhvillimit në rritje të kompetencave gjuhësore dhe të zhvillimit të pavarësisë së nxënës/it,-es në vijueshmëri të këtij procesi.

Mësimdhënia ka në qendër të saj metodën komunikuese, metoda me bazë detyrën, metoda funksionale dhe ajo e situatave sa më afër jetës reale etj. Zhvillimi dhe përvetësimi i këtyre metodave gjatë mësimdhënies/mësimnxënies i aftëson nxënësit të shprehen me shkrim dhe me gojë ndërmjet njëri-tjetrit dhe shokëve e shoqeve të tyre në vendet gjermanishtfolëse.

Në këtë nivel gjuhësor zbatohen të gjitha strategjitë për katër aftësitë gjuhësore, por ato përshkallëzohen nga niveli në nivel në varësi të objektivave.

Këto metoda realizohen nëpërmjet strategjive dhe teknikave të ndryshme sipas aftësive gjuhësore të: të dëgjuarit, të folurit, të lexuarit, të shkruarit.

Të dëgjuarit

Për të zhvilluar aftësinë e të dëgjuarit, nxënës/i,-ja ushtrohet të ndjekë këto strategji:

- të mbajë shënime gjatë dëgjimit;
- të klasifikojë çështjet që dëgjon;
- të përqendrohet e të zbulojë detaje të thjeshta;
- të hamendësojë çfarë flitet në magnetofon;
- të bëjë lidhje mes asaj që dëgjon dhe materialit vizual;
- të dëgjojë një tregim, këngë etj. disa herë, për të kuptuar idenë kryesore duke u përqendruar në fjalët që njeh;
- të përqendrohet tek kërkesa e të dëgjuarit;
- të vërë qëllime dhe objektiva për zhvillimin e aftësisë së të dëgjuarit.

Të folurit

Për të zhvilluar aftësinë e të folurit, nxënës/i,-ja ushtrohet të ndjekë këto strategji:

- t'i kërkojë folësit të përsërisë çfarë tha, në rast moskuptimi;
- të kërkojë ndihmën e bashkëfolësit kur nuk di kuptimin e ndonjë fjale apo shprehjeje;
- të përsërisë një pjesë të asaj çka thotë bashkëfolësi, për t'u siguruar për kuptimin e mesazhit që përcillet;
- të pyesë bashkëbiseduesin për të bërë të qartë atë që është thënë;
- të bëjë bisedë të ndërsjellë me bashkëbiseduesin.

Të lexuarit

Për të zhvilluar aftësinë e të lexuarit, nxënës/i,-ja ushtrohet të ndjekë këto strategji:

- të kërkojë të dhëna që e ndihmojnë për të parashikuar përmbajtjen e tekstit, si: figura, titulli i mësimit etj.;
- të lexojë tekstin për herë të dytë që të hamendësojë kuptimin e fjalëve të panjohura;
- të lexojë pyetjet rreth tekstit dhe të mendojë për përgjigjet e mundshme;
- të gjejë përgjigjet e pyetjeve në tekst, duke iu rikthyer disa herë leximit;
- të lexojë tekstin për të nxjerrë kuptimin kryesor.

Të shkruarit

Për të zhvilluar aftësinë e të shkruarit, nxënës/i,-ja ushtrohet të ndjekë këto strategji:

- të mbajë shënime për informacionin që i duhet të përfshijë në detyrën e caktuar;
- të planifikojë paragrafët duke shkruar idenë kryesore të secilit paragraf;
- të plotësojë paragrafët me informacion mbështetës si: shembuj, sqarime etj.;
- të kontrollojë lidhjen logjike të paragrafëve, duke përdorur lidhëzat përkatëse; të këmbëjë punën e tij/saj me atë të shokut/shoqes.

Parimet ku mbështetet zbatimi i programit

Vendosja e nxënësit në qendër të vëmendjes

Programi i gjuhës gjermane për klasën e 11^{të} lëndë me zgjedhje ndërtohet duke marrë parasysh njohuritë e nxënës/it,-es, aftësitë e grupmohës, interesat, talentin dhe përvojat vetjake. Kjo realizohet:

së pari, përmes temave që u përshtaten interesave dhe nevojave të tij/saj gjuhësore dhe shoqërore;

së dyti, përmes vendosjes së objektivave të përshkallëzuar që kalojnë nga niveli A1+ në atë A2+;

së treti, përmes strategjive që nxisin ndërveprimin gjuhësor dhe komunikativ, duke e përfshirë nxënës/in,-en edhe në organizimin e veprimtarive dhe në përdorimin e teknikave që i përshtaten atij/asaj.

Krijimi i mjedisit të nxënës

Edhe në këtë fazë të mësimin të gjuhës, krijimi i një mjedisi shkollor fizik, emocional, sfidues dhe nxitës është i rëndësishëm për ecurinë e procesit mësimor.

Atëherë kur nxënës/i,-ja ndihet i/e sigurt, mësimdhënësia dhe nxënësia plotëson ndjeshëm nevojat e tij/saj dhe arrin objektivat e përcaktuara.

Organizimi i klasës

Ky element didaktik lidhet me aspekte të tilla, si: planifikimin i orës së mësimin, organizimi i etapave të mësimdhënies/ mësimnxënies, organizimi i veprimtarive, përzgjedhja e materialeve autentike, përdorimi i mjeteve audiovizuale.

Mësues/i,-ja nxit iniciativën e nxënës/it,-es për të eksperimentuar e vepruar me gjuhën me qëllim që të plotësojë nevojat e tij/saj. Për këtë përdor format e punës në grup apo në çift, duke i përfshirë nxënësit në situata komunikuese të ngjashme me ato reale, për të forcuar bashkëpunimin gjuhësor dhe për të nxitur lirshmërinë e të shprehurit.

Mësues/i,-ja i gërsheton këto herë pas here dhe në forma të punës së pavarur, ku nxënës/i,-ja krijon ose zgjidh vetë një situatë problemore.

Të mësuarit bashkëveprues/bashkëpunues

Përmes formave komunikuese të punës në grup apo në çift, gjatë organizimit të veprimtarive në klasë, mësues/i,-ja siguron ndërveprimin gjuhësor si përcaktues në perfeksionimin e aftësive gjuhësore. Ai/ajo kujdeset të përfshijë gjithë nivelet e nxënësve në grupe dhe t'u ndajë detyrat duke u siguruar të gjithëve mbështetje dhe respekt për kontributin e dhënë në produktin e përbashkët. Këto forma rrisin shkallën e zotërimit të gjuhës dhe njëkohësisht i bën nxënësit shoqërisht më bashkëveprues, më të përgjegjshëm dhe tolerantë ndaj mendimit të të tjerëve.

Përdorimi i gjuhës në klasë

Në këtë nivel nxënës/i,-ja ka vështirësi në përdorimin e gjuhës gjermane, për të shprehur njohuritë e konsoliduara në gjuhën amtare, megjithatë mësues/i,-ja e nxit dhe e mbështet maksimalisht në përdorimin e saj. Disa herë mësues/i,-ja thërret në ndihmë dhe gjuhën amtare për të shmangur keqkuptimet në situata të caktuara. Gjuha gjermane mbetet mbizotëruese gjatë procesit mësimor.

Të mësuarit e gramatikës

Në nivelin A2+ njohuritë gramatikore përshkallëzohen në sasi dhe vështirësi, por nxënësit mësojnë gramatikën në shërbim të komunikimit, larg mësimin tradicional të rregullave gramatikore. Nxënësit ekspozohen ndaj njohurive të reja gramatikore, gjatë trajtimit të përmbajtjes së materialit të ofruar përmes tematikës apo funksioneve gjuhësore e komunikuese. Përdorimi dhe ngulitja e mëtejshme e njohurive gramatikore sigurohet nëpërmjet veprimtarive dhe praktikave komunikuese.

Qortimi i gabimeve

Qortimi i gabimeve bëhet me shumë kujdes, në mënyre që të mos shkurajohen nxënësit gjatë të shprehurit në gjuhën gjermane, sidomos në këtë nivel gjuhësor ku nxënësit akoma s'kanë fituar sigurinë e duhur për të vepruar lirshëm me gjuhën..

Qortimi i kujdesshëm nxit iniciativën, motivon nxënës/in,-en të eksperimentojë me njohuritë që ka dhe e bën atë më vetëbesues. Rrjedhshmëria gjuhësore është shumë e rëndësishme në këtë fazë, prandaj mësues/i,-ja ndërhyt me takt. Ai/ajo përdor forma të larmishme, qorton më shpesh kur nxënës/it,-et praktikojnë strukturat gramatikore dhe më rrallë kur ata janë duke punuar në grup, duke debatuar, apo duke diskutuar për tema të ndryshme.

Puna e diferencuar me nxënësit.

Më qëllim që të arrihen objektivat sipas standardeve të përcaktuara për nivelin A2+, mësues/i,-ja planifikon punën e diferencuar me nxënësit.

Meqë niveli i arritjeve të nxënësve që i nënshtrohen programit të gjuhës gjermane të klasës së 11te si lëndë me zgjedhje nuk është i njëjtë për të gjithë nxënësit, është e domosdoshme që veprimtaria mësimore të bazohet në parimet e pedagogjisë së diferencuar, ku çdo nxënës/e të ndihet aktiv/e, duke vënë në funksion njohuritë gjuhësore që ai/ajo ka, si dhe mundësitë në shërbim të të nxënësit të tij/saj të mëtejshëm. Prandaj, mësues/i,-ja planifikon një sërë metodash mësimdhënieje, teknika, strategji, forma vlerësimi që u përshtaten jo vetëm veçorive moshore të adoleshencës, por edhe temperamenteve individuale. Gjithashtu, mësues/i,-ja identifikon aftësinë përthithëse dhe mënyrat e veçanta të të nxënësit, duke përzgjedhur ato më efikasat për gjithsecilin.

Me qëllim që t'i tërheqë të gjithë nxënësit në mësim, mësues/i,-ja duhet të përdorë disa *teknika*, si:

- të dëgjojë me kujdes nxënësit kur flasin dhe t'u japë përgjigje nxënësve në kohën e duhur;
- të ndjekë ecurinë e çdo individi duke mbajtur shënime të përkatëse;
- të ndajë përgjegjësitë e nxënësve për veprimtaritë individuale apo në grup;
- të japë vazhdimisht përshkrime të punës së nxënësve;
- të kërkojë prej tyre vlerësime të punës së tij/saj, me qëllim që të reflektojë ndaj dobësive;
- të motivojë nxënësit në mënyrë të barabartë;
- të nxisë pjesëmarrjen e nxënësve indiferentë në punën në grup dhe të nxjerrë në pah punën e tyre.

7. VLERËSIMI

Zbatimi i udhëzimeve për përdorimin e programit të klasës së 11te bën të mundur vënien në praktikë të një mënyre vlerësimi bashkëkohore të dijeve të nxënës/it,-es d.m.th. me bazë vlerësimin komunikativ me shkrim dhe me gojë gjatë gjithë procesit mësimor. Kjo metodë vlerësimi mbështetet në Kuadrin e Përbashkët Evropian të Referencave për Gjuhët dhe në Portofolin Evropian për Gjuhët, jo vetëm përshkon gjithë procesin mësimor, por shërben edhe për përmirësimin e këtij procesi.

Vlerësimi i nxënës/it,-es bëhet me notë sipas sistemit të vlerësimit të vendosur nga MASH-i dhe AVA. Ky vlerësim nuk përfundon me vendosjen e notës. Ai përqendrohet tërësisht në monitorimin dhe vlerësimin e njohurive të nxënësve të përfutuara në vazhdimësi, si dhe të rezultateve të arritura gjatë procesit të mësimdhënies/mësimnxënies.

Kur vlerësimi mbështetet në aktivitetet e organizuara në klasë, të parashikuara në program në përputhje me objektivat e tij, ai siguron:

- një matje të rregullt të ecures së nxënës/it,-es në gjuhën gjermane;
- një informacion për rivlerësim të përmbajtjes lëndore, si dhe cakton detyrat për të ardhmen;
- një përmirësim të njohurive të nxënës/it,-es;
- një përgjegjshmëri të gjithë pjesëmarrësve në procesin e mësimdhënies/mësimnxënies (nxënës/e, mësues/e të gjuhës gjermane dhe ndërlëndor, drejtorja e shkollës, inspektori i arsimit për gjuhën gjermane dhe detyrimisht edhe prindërit).

Vlerësimi mbështetet tërësisht në objektivat e programit lëndor dhe mësues/i,-ja nuk ka të drejtë të vlerësojë nxënës/in,-en për ata objektiva të arritjes që nuk përshkruhen në program.

Objektiv i vlerësimit nuk janë vetëm njohuritë dhe aftësitë, por edhe qëndrimet e nxënësve, si qëndrimet etiko-sociale, në përgjithësi dhe ato të bashkëpunimit me të tjerët, në veçanti. Vlerësimi i nxënës/it,-es duhet të jetë sa më objektiv dhe i matshëm. Asgjë nuk është më nxitës, sesa suksesi i arritur duke u përballur me gjendjen reale në të cilën ndodhet një nxënës/e.

Mësues/i,-ja monitoron dhe vlerëson detyrat, duke përcaktuar objektiva të qartë.

Mësues/i,-ja përdor vetë dhe ndihmon edhe nxënësit që të përdorin një larmi mënyrash vlerësimi.

Vlerësimi mund të organizohet në disa forma:

Vlerësimi i dijeve (ose i niveleve), ku përfshihet vlerësimi i objektivave specifike. Ky vlerësim ka lidhje me atë çka është mësuar gjatë një jave, muaji ose semestri, pra me punën që është bërë me tekstin dhe programin. Vlerësimi i dijes është i bazuar në orën e mësimin. Kështu ai i përgjigjet një vështrimi të brendshëm. Ky lloj vlerësimi është pozitiv për faktin se është më afër përvojës së nxënës/it,-es

Vlerësimi i kapaciteteve (i zbatimit të aftësive ose i performancës), që është vlerësimi i asaj çka nxënësit mund të bëjnë ose dinë në raport me zbatimin e saj në jetën e përditshme dhe i lejon secilit të pozicionohet aty ku e meriton, pasi rezultatet janë më se të dukshme.

Vlerësimi mund të bëhet individual ose në grup, në klasë ose jashtë saj. Nxënës/i,-ja vlerësohet me notë, ndërsa demonstroi arritjet e tij/saj me gojë, me shkrim ose nëpërmjet veprimtarish e produktesh të tjera, si: vallëzon, eksperimenton, prodhon një maket etj.

Vlerësimi me shkrim dhe me gojë klasifikohet në:

Vlerësim formues, me anë të të cilit merret informacion rreth asaj që është arritur nga nxënës/i,-ja në formimin e tij/saj gjuhësor, në përputhje me objektivat e caktuar.

Vlerësim diagnostikues, i cili bëhet në mënyrë të vazhdueshme, për të marrë informacion rreth përgatitjes ditore dhe përvetësimit të materialit gjuhësor të dhënë më parë. Ai, gjithashtu, jep informacion për efektivitetin e të nxënësit dhe ndihmon në ecurinë e mëtejshme të mësimdhënies/nxënies.

Vlerësim motivues, ndihmon për të nxitur dëshirën e nxënës/it,-es për mësimin e gjuhës gjermane. Ky vlerësim është i vazhdueshëm dhe gjatë gjithë procesit mësimor. Mësuesi realizon këtë lloj vlerësimi duke gjetur shprehjet e duhura motivuese, si p.sh.: mirë, shumë mirë etj. dhe duke përdorur materiale që nxënësit vlerësimin motivues të nxënësit, p.sh.: përgatitja e dosjes së arritjeve të nxënësit si pjesë e Portofolit Evropian të Gjuhëve, ku ai vendos certifikata, provime, projekte, dëshmi etj. që provojnë ecuri të tij/saj në gjuhë.

Në punime të nxënësve me grupe të vogla, mësues/i,-ja parashtron peshën e vlerësimit me notë të grupit në tërësi dhe të çdo nxënës/ i,-eje, në veçanti.

Mësues/i,-ja nuk e ka të detyrueshëm vlerësimin me notë të nxënësve dhe vendosjen e notave në regjistër për çdo orë mësimore. Si rregull, nxënësit dhe mësuesit duhet të bashkëbisedojnë lirshëm, si partnerë, rreth përvetësimit të njohurive të fituara nga orët e kaluara dhe kryerjes së detyrave jashtë klase.

Herë pas here, mësues/i,-ja duhet të vlerësojë me notë, duke ua bërë të qartë nxënësve që në fillim qëllimin e vlerësimit dhe kriteret e tij.

Vlerësimi me shkrim shërben për aftësimin në komunikimin me shkrim dhe mund të realizohet jo vetëm me laps e letër, por edhe në rrugë elektronike.

Mësues/i,-ja vlerëson nxënës/in,-en me notë për parashtrimet me shkrim në provimet periodike me shkrim dhe në prezantimet me shkrim të punimeve të tij/saj, të realizuara vetë ose në grup.

Vetëvlerësimi

Vetëvlerësimi është një tjetër element i rëndësishëm i vlerësimit në mësimin e gjuhës gjermane, ku secili jep gjykimin për zotësinë e vet. Vetëvlerësimi është një plotësues i domosdoshëm i vlerësimit nga mësues/i,-ja dhe nga provimet, madje dhe nga prindërit e institucione të tjera vlerësuese. Vetëvlerësimi ka efekt kur ai u referohet normave dhe kapacitetit që korniza e gjuhëve parashtron për grupmoshën e nxënësve dhe kur ky vlerësim është i lidhur me një përvojë të veçantë, që mund të jetë ajo e kalimit të testeve. Vënia e synimeve të qarta në program, mundëson vetëvlerësimin e tyre në vazhdimësi.

PEGJ-i është dokumenti që çdo nxënës/e që mëson një gjuhë ose ka mësuar një gjuhë, në shkollë ose jashtë saj, mund të shënojë njohuritë e tij gjuhësore dhe eksperiencat kulturore. PEGJ-i nxit çdo nxënës/e të mësojë më shumë gjuhë, edhe në nivele modeste dhe të vazhdojë t'i mësojë gjatë gjithë jetës. PEGJ-i nxit nxënës/in,-en të përmirësojë mësimin dhe kapacitetin e vlerësimit të aftësive të tij/saj në fushën e gjuhëve.

Përdorimi i PEGJ-it favorizon lëvizjen në Evropë duke informuar për aftësitë për gjuhët në mënyrë të qartë dhe të krahasueshme në nivel ndërkombëtar. PEGJ-i kontribuon në mirëkuptimin reciprok në Evropë nëpërmjet eksperiencës së kulturave të tjera dhe me ndihmën e kapaciteteve të komunikimit në shumë gjuhë.

Nxënësit vlerësojnë punën e tyre në çifte. Më pas mësues/i,-ja dhe nxënësit bëjnë komentin përfundimtar.

Nxënësit, gjithashtu, vlerësojnë punën e njëri-tjetrit në grupe, duke marrë role të ndryshme, madje dhe pa nevojën e ndihmës së mësues/it,-e.

Nxënës/i,-ja mban shënim arritjet e tij/saj, duke përdorur edhe gjuhën amtare.

Mësues/i,-ja bisedon me nxënësin individualisht dhe i tregon arritjet.

Interesi më i madh i vetëvlerësimit qëndron në faktin se ai është faktor motivimi dhe ndërgjegjësimi: ai i ndihmon nxënësit të njohin pikat e tyre të forta dhe të dobëta dhe kështu, të organizojnë më mirë të nxëniet e tyre. Nga vetëvlerësimi përfiton si nxënës/i,-ja, ashtu edhe mësuesi.